

6. Další klauzule SELECT výrazu

verze z 4. listopadu 2024

1 Skalární výraz

Výraz, jehož hodnota je skalárního typu, se nazývá **skalární výraz**. Skalární výraz má vždy pevně určený skalární typ.

Připomeňme si, že Y označuje množinu atributů. Předpokládáme, že pro každý atribut $y \in Y$ máme skalární typ scalar_type_y takový, že množina hodnot typu scalar_type_y je rovna doméně D_y atributu y . Například pro `movie_title` je $\text{scalar\_type}_{\text{movie\_title}}$ rovno `text` tedy množině všech řetězců nad jistou abecedou.

Mějme relační schéma S . Každý atribut $y \in S$ je skalární výraz nad S typu scalar_type_y . Například uvažujme relační schéma $S = \{\text{title}, \text{year}, \text{length}\}$, pak `title` je skalární výraz nad S typu `text`.

Hodnota skalárního výrazu nad S se určuje vzhledem k n -tici t nad S . Hodnota skalárního výrazu y nad R vzhledem k t je $t(y)$. Například hodnota skalárního výrazu `title` nad $S = \{\text{title}, \text{year}, \text{length}\}$ vzhledem k n -tici

$$t = \{\langle \text{title}, \text{The Matrix} \rangle, \langle \text{year}, 1999 \rangle, \langle \text{length}, 136 \rangle\}$$

snad S je $t(\text{title}) = \text{'The Matrix'}$.

Libovolná skalární hodnota d typu scalar_type je skalárním výrazem nad libovolným schématem, d je typu scalar_type a vyhodnocuje se v každé n -tici na sebe samu. Například skalární hodnota `'The Matrix'` je skalárním výrazem, který se vždy vyhodnotí na `'The Matrix'`.

Skalární výrazy lze skládat za pomoci operátorů. Operátory mohou být **unární**, nebo **binární**. Pokud *operator* je unární operátor a *operand* skalární výraz nad S , pak

$$(\textit{operator operand})$$

je skalární výraz nad S . Typ vzniklého skalárního výrazu je závislý na typu operátoru i operandu. **Aritmetické operátory** vyžadují, aby byly operandy typu číslo, výsledný výraz je pak také vždy typu číslo (`integer`).

Představíme si aritmetický unární operátor `-`. U operátoru `-` se nepíše mezera mezi operátorem a operandem. Například `(-1)` je skalární výraz. Opět nejvíce vnější závorky můžeme vynechat a psát například, že `-1` je skalární výraz. Také

-*year* je skalární výraz nad $S = \{\text{title}, \text{year}, \text{length}\}$ ale -'The Matrix' nebo -*title* není skalární výraz nad S .

Pokud *operator* je binární operátor a *operand1* a *operand2* jsou skalární výrazy nad S , pak

```
( operand1 operator operand2 )
```

je skalární výraz nad S .

Představíme si několik binárních aritmetických operátorů: + (součet), - (rozdíl), * (součin), / (celočíslný podíl), % (zbytek po celočíselném podílu). Například $1 + 2$ je skalární výraz nebo $(1 + \text{year}) * 2$ je skalární výraz nad $\{\text{title}, \text{year}, \text{length}\}$.

Hodnota skalárního výrazu tvořeného aritmetickým operátorem je výsledek příslušné aritmetické operace na hodnoty operandů. Například pro n -tici:

$$t = \{\langle \text{title}, \text{The Matrix} \rangle, \langle \text{year}, 1999 \rangle, \langle \text{length}, 136 \rangle\}$$

je hodnota skalárního výraz $1 + 2$ rovna 3 a hodnota $1 + \text{year}$ je $2000 = 1 + t(\text{year})$.

2 Vypočítané atributy

Již víme, že obecný SELECT výraz

```
( SELECT DISTINCT  $y_1$  AS  $z_1$ , ...,  $y_n$  AS  $z_n$ 
  FROM   expr1 AS relation1, ..., exprm AS relationm
  WHERE  condition )
```

se skládá z klauzule SELECT:

```
SELECT DISTINCT  $y_1$  AS  $z_1$ , ...,  $y_n$  AS  $z_n$ 
```

klauzule FROM:

```
FROM expr1 AS relation1, ..., exprm AS relationm
```

a klauzule WHERE:

```
WHERE condition
```

Vyhodnocení SELECT výrazu můžeme rozbít do fází příslušícím klauzulím:

1. Klauzule FROM získá hodnoty výrazů *expr1*, ..., *exprm*, provede přejmenování, které přidá prefixy *relation1*, ..., *relationm*, a spočítá kartézský součin.
2. Klauzule WHERE provede dále restrikcí podle podmínky *condition*.
3. Klauzule SELECT spočítá projekci na $\{y_1, \dots, y_n\}$ a provede přejmenování každého atributu y_i na z_i .

Rozšíříme si SELECT klauzuli o možnost spočítat hodnoty atributů skalárními výrazy:

```
SELECT DISTINCT scalar_expr1 AS  $z_1$ , ..., scalar_exprn AS  $z_n$ 
```

kde *scalar_expr1*, ..., *scalar_exprn* jsou skalární výrazy nad S , kde S je sjednocením typů relačních výrazů *expr1*, ..., *exprm* s prefixy.

Klauzule pak očekává relaci R nad S a vrátí relaci R' nad $S' = \{z_1, \dots, z_n\}$, pro kterou platí, že $t' \in R'$, právě když existuje $t \in R$ taková, že $t'(z_i)$ je hodnota skalárního výrazu *scalar_expr_i* v n -tici t pro každé $1 \leq i \leq n$.

Například klauzule SELECT DISTINCT title AS title, year + 1 AS next_year pro relaci:

title	year	length
The Matrix	1999	136
The Avengers	2012	143
The Avengers	1998	89
A Space Odyssey	1968	149

vrátí:

title	next_year
The Matrix	2000
The Avengers	2013
The Avengers	1999
A Space Odyssey	1969

3 Podmínky

Podmínky můžeme chápat jako jisté skalární výrazy. Skalární typ `boolean` dává jméno dvěma (pravdivostním) hodnotám `t` (reprezentuje pravdu) a `f` (reprezentuje nepravdu). Skalární výraz, jehož hodnota je typu `boolean`, se nazývá **podmínka**. Podmínka `TRUE` má vždy hodnotu `t` a podmínka `FALSE` vždy hodnotu `f`.

Podmínky lze vytvořit pomocí **komparátorů**. To jsou binární operátory, které očekávají dvě hodnoty stejného typu a vrací pravdivostní hodnotu. Mezi komparátory patří: < (menší než), > (větší než), <= (menší nebo rovno než), >= (větší nebo rovno než), = (rovno), <> (nerovno). Například hodnota podmínky `year = 1999` nad `{title, year, length}` vzhledem k n -tici:

```
{<title, The Matrix>, <year, 1999>, <length, 136>}
```

je rovna `t`. Uspořádání hodnot typu `integer` splývá s přirozeným uspořádáním čísel. Uspořádání hodnot typu `text` je lexikografické.

Pokud je hodnota podmínky *condition* vzhledem k n -tici t rovna hodnotě t , říkáme, že n -tice t **splňuje** podmínku *condition*. Například n -tice:

```
{<title, The Matrix>, <year, 1999>, <length, 136>}
```

splňuje podmínku `year < 2000`.

4 Řazení n -tic

Rozšíříme si SELECT výraz o ORDER BY klauzuli:

```
( SELECT  DISTINCT
      attributes
    FROM    relations
    WHERE   condition
    ORDER BY ordering )
```

ORDER BY klauzule se vyhodnocuje po SELECT klauzuli. Předpokládejme, že klauzule dostala na vstupu relaci R nad S . Část *ordering* se skládá z prvků tvaru:

```
y ASC
```

nebo:

```
y DESC
```

oddělených čárkou, kde $y \in S$. Samotné y je zkratkou za y ASC. Obecně tedy má část *ordering* tvar:

```
y1 direction1, ..., y $n$  direction $n$ 
```

Zavedeme si binární relaci $<$ na R následovně. Pro dvě n -tice $t_1, t_2 \in R$ položíme $t_1 < t_2$, pokud existuje číslo $1 \leq k \leq n$ takové, že t_1 a t_2 se shodují na $\{y_1, \dots, y_{k-1}\}$ a $t_1(y_k) < t_2(y_k)$ v případě, že *direction* _{k} je ASC, a $t_2(y_k) < t_1(y_k)$ v případě, že *direction* _{k} je DESC. Reflexivní uzávěr relace $<$ si označíme $\leq$. Tedy

$\leq$ je sjednocením $<$ a $\{\langle t, t \rangle \mid t \in R\}$. Relace $\leq$ je (částečné) uspořádání na množině R .

Klauzule vrátí posloupnost $(t_i)_1^m$ n -tic relace R takovou, že každá n -tice $t_i \in R$ se v posloupnosti vyskytuje právě jednou a dále pro každé $1 \leq i, j \leq m$ platí, že $t_i \leq t_j$ implikuje $i \leq j$.

Řekneme, že $\leq$ **úplně řadí** R , pokud $\leq$ je úplné (lineární) uspořádání množiny R . Tedy když pro každé dvě n -tice $t_1, t_2 \in R$ platí, že $t_1 \leq t_2$ nebo $t_2 \leq t_1$.

Posloupnost n -tic nad S můžeme opět znázornit tabulkou. Na rozdíl od relace je však pořadí řádků v tabulce významné, protože určuje pořadí n -tic v posloupnosti. Například:

```
# SELECT * FROM movie;
```

director	title	year
Stanley Kubrick	Barry Lyndon	1975
Terry Gilliam	Monty Python and the Holy Grail	1975
Milos Forman	One Flew Over the Cuckoo's Nest	1975
Stanley Kubrick	Lolita	1962
Robert Mulligan	To Kill a Mockingbird	1962
Stanley Kubrick	2001: A Space Odyssey	1968
Carol Reed	Oliver!	1968

(7 rows)

```
# SELECT *
FROM movie
ORDER BY year ASC;
```

director	title	year
Stanley Kubrick	Lolita	1962
Robert Mulligan	To Kill a Mockingbird	1962
Carol Reed	Oliver!	1968
Stanley Kubrick	2001: A Space Odyssey	1968
Milos Forman	One Flew Over the Cuckoo's Nest	1975
Stanley Kubrick	Barry Lyndon	1975
Terry Gilliam	Monty Python and the Holy Grail	1975

(7 rows)

```
# SELECT *
FROM movie
ORDER BY year DESC;
```

director	title	year
Milos Forman	One Flew Over the Cuckoo's Nest	1975
Stanley Kubrick	Barry Lyndon	1975
Terry Gilliam	Monty Python and the Holy Grail	1975
Stanley Kubrick	2001: A Space Odyssey	1968
Carol Reed	Oliver!	1968
Stanley Kubrick	Lolita	1962
Robert Mulligan	To Kill a Mockingbird	1962

(7 rows)

```
# SELECT *
FROM movie
ORDER BY director;
```

director	title	year
Carol Reed	Oliver!	1968
Milos Forman	One Flew Over the Cuckoo's Nest	1975
Robert Mulligan	To Kill a Mockingbird	1962
Stanley Kubrick	Lolita	1962
Stanley Kubrick	Barry Lyndon	1975
Stanley Kubrick	2001: A Space Odyssey	1968
Terry Gilliam	Monty Python and the Holy Grail	1975

(7 rows)

```
# SELECT *
FROM movie
ORDER BY director, year;
```

director	title	year
Carol Reed	Oliver!	1968
Milos Forman	One Flew Over the Cuckoo's Nest	1975
Robert Mulligan	To Kill a Mockingbird	1962
Stanley Kubrick	Lolita	1962
Stanley Kubrick	2001: A Space Odyssey	1968
Stanley Kubrick	Barry Lyndon	1975
Terry Gilliam	Monty Python and the Holy Grail	1975

(7 rows)

5 Část posloupnosti

LIMIT klauzule se píše za ORDER BY klauzuli a má tvar:

```
LIMIT k1
OFFSET k2
```

kde k_1 a k_2 jsou přirozená čísla. Vyhodnocuje se po ORDER BY klauzuli. Klauzule pro posloupnost $(t_i)_1^m$ vrátí posloupnost $(t_i)_{k_2+1}^{k_1+k_2}$. Například pro posloupnost n -tic:

director		title		year
Carol Reed		Oliver!		1968
Milos Forman		One Flew Over the Cuckoo's Nest		1975
Robert Mulligan		To Kill a Mockingbird		1962
Stanley Kubrick		Lolita		1962
Stanley Kubrick		2001: A Space Odyssey		1968
Stanley Kubrick		Barry Lyndon		1975
Terry Gilliam		Monty Python and the Holy Grail		1975

(7 rows)

klauzule LIMIT:

```
LIMIT 2
OFFSET 2
```

vrátí:

director		title		year
Robert Mulligan		To Kill a Mockingbird		1962
Stanley Kubrick		Lolita		1962

(2 rows)

Klauzuli LIMIT je vhodné používat, jen pokud je přítomná ORDER BY klauzule, která vždy řadí úplně. V opačném se může měnit hodnota SELECT výrazu více než jen pořadím n -tic.

Pokud místo k_1 uvedeme ALL, vrátí se posloupnost $(t_i)_{k_2+1}^m$. Například:

```
# SELECT *
FROM movie
ORDER BY director, year
LIMIT ALL
OFFSET 2;
```

director		title		year
Robert Mulligan		To Kill a Mockingbird		1962
Stanley Kubrick		Lolita		1962

```
Stanley Kubrick | 2001: A Space Odyssey | 1968
Stanley Kubrick | Barry Lyndon | 1975
Terry Gilliam | Monty Python and the Holy Grail | 1975
(5 rows)
```

Vynechání klauzule OFFSET:

```
LIMIT  $k_1$ 
```

je zkratkou za:

```
LIMIT  $k_1$ 
OFFSET 0
```

Například:

```
# SELECT *
FROM movie
ORDER BY director, year
LIMIT 2;
```

director	title	year
Carol Reed	Oliver!	1968
Milos Forman	One Flew Over the Cuckoo's Nest	1975

(2 rows)

6 Agregace

Skalární výraz:

```
function(expr1, ..., exprn)
```

kde *function* je název funkce a *expr1*, ..., *exprn* jsou skalární výrazy typu, který funkce vyžaduje, nazveme **volání funkce**.

Hodnotu volání funkce získáme aplikací funkce *function* na argumenty rovný hodnotám skalárních výrazů *expr1*, ..., *exprn*.

Některé skalární výrazy nazýváme **agregační**. Pokud v SELECT klauzuli použijeme agregační výraz, musí být všechny výrazy v klauzuli agregační a říkáme, že SELECT klauzule je **agregační**. Některé funkce jsou **agregační**. Zavoláním agregační funkce získáme agregační výraz. Například funkce `sum` je agregační a proto skalární výraz `sum(duration)` je agregační.

Agregační funkce na vstupu očekává posloupnost $(d_i)_1^n$ hodnot a vrací hodnotu jedinou. Například agregační funkce `sum` pro konečnou posloupnost čísel vrací jejich součet. Dále předpokládáme, že všechny posloupnosti jsou konečné.

Vyhodnocení volání agregační funkce probíhá vzhledem k relaci R , kterou obdrží klauzule `SELECT`. Agregační funkce přijímají vždy jediný argument. Předpokládejme volání agregační funkce:

function(*expr*)

Nejprve se uspořádají n -tice v R do libovolné posloupnosti $(t_i)_1^m$. Poté se postupně pro každé t_i vyhodnotí skalární výraz *expr*. Tím získáme posloupnost hodnot $(d_i)_i^m$. Nakonec se na $(d_i)_i^m$ aplikuje funkce *function*. Návrátová hodnota funkce bude hodnotou výrazu volání agregační funkce.

Vezměme `SELECT` klauzuli s agregačními výrazy:

```
SELECT expr1 AS  $z_1$ , ..., exprn AS  $z_n$ 
```

Vyhodnocením klauzule pro relaci R získáme relaci $\{t\}$ nad $S = \{z_1, \dots, z_n\}$, kde t je n -tice nad S taková, že pro každé $1 \leq i \leq n$ je $t(z_i)$ hodnota agregačního výrazu *expr_i* v R .

Například pro relační proměnnou:

```
# TABLE movie;
```

director	duration	title	year
Stanley Kubrick	184	Barry Lyndon	1975
Terry Gilliam	91	Monty Python and the Holy Grail	1975
Milos Forman	133	One Flew Over the Cuckoo's Nest	1975
Stanley Kubrick	152	Lolita	1962
Robert Mulligan	129	To Kill a Mockingbird	1962
Stanley Kubrick	161	2001: A Space Odyssey	1968
Carol Reed	153	Oliver!	1968

(7 rows)

Dostáváme:

```
# SELECT sum(duration) AS total_duration
FROM movie;
```

```
total_duration
-----
1003
(1 row)
```

Agregační funkce `min` a `max` počítají minimum a maximum ze zadaných čísel. Operátory z agregačních výrazů vytvářejí opět agregační výrazy. Například:

```
# SELECT max(year) AS oldes_year,
        min(year) AS newest_year,
        max(year) - min(year) AS year_range
FROM   movie;
```

```
oldes_year | newest_year | year_range
-----+-----+-----
          1975 |          1962 |          13
(1 row)
```

Hodnotou agregačního výrazu `count(*)` je počet n -tic relace R . Například:

```
# SELECT count(*) AS count FROM movie;
```

```
count
-----
      7
(1 row)
```

7 Seskupování

Klauzule `GROUP BY` se vkládá mezi `WHERE` a `ORDER BY` klauzuli a má tvar:

```
GROUP BY  $y_1, \dots, y_n$ 
```

kde $S_G = \{y_1, \dots, y_n\} \subseteq S$ a S je relační schéma. Klauzule se vyhodnocuje po `WHERE` klauzuli před `SELECT` klauzulí. Je-li klauzule `GROUP BY` přítomna v `SELECT` výrazu, pak `SELECT` klauzule musí být agregační. Atributy $y_1, \dots, y_n$ se považují za agregační výrazy. Jejich vyhodnocení popíšeme dále.

Vyhodnocování `SELECT` výrazu se mění následovně. Předpokládejme, že `GROUP BY` klauzule obdržela relaci R nad S . Zavedeme ekvivalenci $\equiv$ na R definovanou tak, že položíme $t_1 \equiv t_2$, jestliže t_1 a t_2 se shodují na S_G . Třídou ekvivalence podle $\equiv$ nazýváme **skupinou**. Necht $R_1, \dots, R_m$ jsou všechny skupiny. Dále vyhodnotíme `SELECT` klauzuli pro každou skupinu R_i . Získáme relace $R'_1, \dots, R'_m$. Každá z relací $R'_1, \dots, R'_m$ obsahuje právě jednu n -tici. Hodnotou `SELECT` klauzule bude sjednocení $R'_1 \cup \dots \cup R'_m$. Dál se vyhodnocování řídí běžnými pravidly.

Agregační výraz $y_i \in S_R$ se pro skupinu R_j vyhodnotí na $t(y_i)$, kde $t \in R_j$ je libovolné.

Vezměme například relaci:

```
# TABLE movie;
```

title	year	country	duration
2001: A Space Odyssey	1968	UK	161
Barry Lyndon	1975	UK	184
The Man Who Shot Liberty Valance	1962	USA	113
The Return of the Pink Panther	1975	UK	113
One Flew Over the Cuckoo's Nest	1975	USA	133
To Kill a Mockingbird	1962	USA	129
Monty Python and the Holy Grail	1975	UK	91
Lolita	1962	UK	152
Jaws	1975	USA	130

(9 rows)

a vyhodnotíme výraz:

```
SELECT  year,
        country,
        count(*) AS count
FROM    movie
GROUP BY year, country
```

relaci obdrží GROUP BY klauzule:

```
GROUP BY year, country
```

která pro $S_G = \{\text{year}, \text{country}\}$ vytvoří pět skupin $R_1, \dots, R_5$:

title	year	country	duration
Lolita	1962	UK	152

(1 row)

title	year	country	duration
2001: A Space Odyssey	1968	UK	161

(1 row)

title	year	country	duration
One Flew Over the Cuckoo's Nest	1975	USA	133
Jaws	1975	USA	130

(2 rows)

title	year	country	duration
-------	------	---------	----------

Barry Lyndon	1975	UK		184
The Return of the Pink Panther	1975	UK		113
Monty Python and the Holy Grail	1975	UK		91

(3 rows)

title	year	country		duration
The Man Who Shot Liberty Valance	1962	USA		113
To Kill a Mockingbird	1962	USA		129

(2 rows)

Pro každou skupinu vyhodnotíme SELECT klauzuli:

```
SELECT  year,
        country,
        count(*) AS count
```

a získáme relace $R'_1, \dots, R'_5$:

year	country		count
1962	UK		1

(1 row)

year	country		count
1968	UK		1

(1 row)

year	country		count
1975	USA		2

(1 row)

year	country		count
1975	UK		3

(1 row)

year	country		count
1962	USA		2

(1 row)

Výstup klauzule SELECT bude sjednocení $R'_1 \cup \dots \cup R'_5$:

year	country		count
------	---------	--	-------

```

-----+-----+-----
1962 | UK      |      1
1968 | UK      |      1
1975 | USA     |      2
1975 | UK      |      3
1962 | USA     |      2
(5 rows)

```

Obdrželi jsme i hodnotu agregačního SELECT výrazu.

8 Filtrování skupin

Klauzule HAVING se vkládá mezi klauzule GROUP BY a ORDER BY. Může být použita pouze v kombinaci s GROUP BY klauzulí. Tvar klauzule je následující:

```
HAVING condition
```

kde *condition* je podmínka, která je současně agregačním výrazem.

Klauzule HAVING se vyhodnocuje po klauzuli GROUP BY tak, že pro skupiny $R_1, \dots, R_n$ vrátí jen ty, které splňují podmínku *condition*.

Následující výraz například odstraní skupiny, které mají jediný prvek:

```

# SELECT  year,
          country,
          count(*) AS count
FROM      movies
GROUP BY  year, country
HAVING    count(*) > 1;

```

```

year | country | count
-----+-----+-----
1975 | USA     |      2
1975 | UK      |      3
1962 | USA     |      2
(3 rows)

```

9 Všechny klauzule SELECT výrazu

SELECT výraz obsahující všechny klauzule, které jsme potkali, má tvar:

```

( SELECT  DISTINCT attributes
  FROM    relations
  WHERE   condition

```

GROUP BY *attributes*
HAVING *condition*
ORDER BY *ordering*
LIMIT *count*
OFFSET *start*)

Klauzule se vyhodnocují v tomto pořadí:

1. FROM (získání vstupní relace),
2. WHERE (restrikce),
3. GROUP BY (seskupování),
4. HAVING (filtrování skupin),
5. SELECT (výpočet výstupní relace),
6. ORDER BY (seřazení řádků),
7. LIMIT (výběr části posloupnosti).

Otázky a úkoly na cvičení

1. Uvažujme proměnnou `dead_actor` danou vlastnostmi „Herec `actor` se narodil roku `born` a umřel roku `die`.“ Napište SELECT výraz daný vlastnostmi „Herec `actor` se dožil `year` let.“
2. Určete hodnotu výrazu z předchozího úkolu pro hodnotu proměnné `dead_actor` rovnou:

<code>actor</code>	<code>born</code>	<code>die</code>
Alain Delon	1935	2024
Audrey Hepburn	1929	1993
Marlon Brando	1924	2004

3. Uvažujme relační proměnnou `film_studio` danou vlastnostmi „Filmové studio `studio` bylo založeno roku `founded`.“ s hodnotou:

<code>studio</code>	<code>founded</code>
Universal	1912
Paramount Pictures	1912
Warner Bros. Pictures	1923
Walt Disney Studios	1923
Sony Pictures	1987

a relační proměnnou `movie_brand` danou vlastnostmi „Filmovou značku `brand` vlastní filmové studio `studio`.“ s hodnotou:

brand	studio
Spider-Man	Sony Pictures
Men in Black	Sony Pictures
Harry Potter	Warner Bros. Pictures
Batman	Warner Bros. Pictures
The Lord of the Rings	Warner Bros. Pictures
Transformers	Paramount Pictures
Jurassic Park	Universal

- (a) Napište SELECT výraz, jehož hodnota bude posloupnost všech n -tic $(t_i)_1^n$ relace dané vlastností „brand je filmová značka.“, kde pro každé $1 \leq i, j \leq n$ platí, že jestliže značku $t_i(\text{brand})$ vlastní starší filmové studio než značku $t_j(\text{brand})$, pak $i < j$.
- (b) Určete hodnotu předchozího výrazu.
- (c) Je řazení SELECT výrazem úplné? Pokud ne, změňte SELECT výraz, tak aby úplné bylo.
- (d) Určete hodnotu předchozího výrazu.
4. Vezměme si proměnné z třetího úkolu.
- (a) Napište relační výraz s charakteristickou vlastností „Studio Sony Pictures vlastní count filmových značek“ a určete jeho hodnotu.
- (b) Napište relační výraz s charakteristickou vlastností „Studio studio vlastní count filmových značek“ a určete jeho hodnotu.
- (c) Napište relační výraz s charakteristickou vlastností „Studio studio vlastní alespoň dvě filmové značky“ a určete jeho hodnotu.